

نقش علوم انسانی و آموزش آنها در ارتقاء فرهنگی و اجتماعی جامعه

دکتر علیمحمد کاردان*

چکیده

از علوم انسانی چنان‌که یکی از دانشمندان معاصر (۱) می‌نویسد هنوز تعریفی جامع و مانع که مورد قبول فلاسفه و معرفت‌شناسان باشد به عمل نیامده است و دلیل آن نیز وسعت و تعدد و تنوع این علوم از یک سو و تازگی بسیاری از آنها از سوی دیگر است. در حال حاضر اکثر صاحب‌نظران به برشمردن این علوم و تعریف هر یک از آنها اکتفا می‌کنند و تازه در این کار نیز دشواری‌های بسیاری پیش می‌آید که یکی از آنها روشن نبودن مرز یا مرزهایی است که این علوم را از یکدیگر جدا می‌کند یا به یکدیگر می‌پیوندد و یکی از دلایل این مشکل نیز حد بالائی از میان رشته‌ای بودن این علوم است. به‌طوریکه به هر یک از این علوم که می‌نگری وضع مستقلی ندارد و به نحوی با علم دیگری در ارتباط است و از داده‌های علم نزدیک بی‌نیاز نیست. می‌توان گفت که علوم انسانی صورت خانواده‌ای دارند و همه خویشاوند یکدیگرند. و روز به روز بر تعداد اعضاء این خانواده افزوده می‌شود و این وضع مطالعه دودمان مانند این علوم را دشوارتر می‌سازد. در تعریف توصیفی علوم انسانی نیز غالب کسانی که به این کار پرداخته‌اند تعریف خود را با چند نقطه و یا ذکر «و غیره» یا «و نظایر آن» تمام می‌کنند.

واژگان کلیدی: علوم انسانی، نظام آموزشی، ارتقای اجتماعی، میان رشته‌ای.